

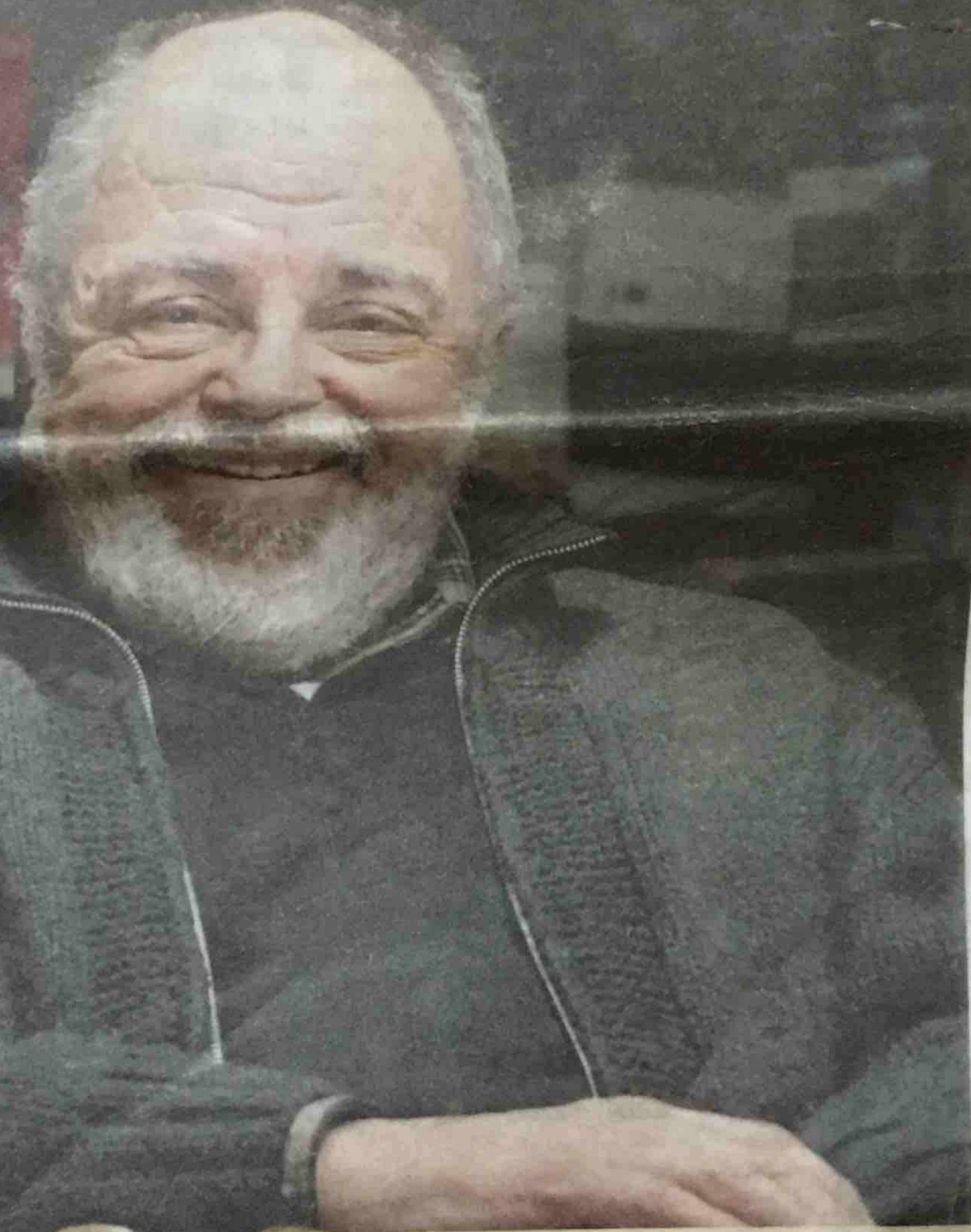
KİTAP

25 YIL

ERSİN ALOK

PEYMAN ŞÜKRAN SABANUÇ'TAN
"ERSİN ALOK KİTABI"'DÖRT NOKTA
ARASINDAKİ
DÜZLEMDE
BİR USTA'

» 16-17. sayılarda

MACHADO DE ASIS

"ASABİYEÇİ", deliliğin gizli yönünü keşfeden bir doktorun hikâyesini anlatırken Brezilya'daki dönüşüm sancularıyla da yüzleştiriyor okuru. Ali Bulunmaz'ın yazısı. » Sayfa 3'te

MÜNİR GÖLE

"ÇIKIŞ YOLLARI", kısa anlatılardan oluşan, dünyanın keşmekeşini anlatan ve tarihin unutulmaz intiharlarından ilham alan bir kitap. Eray Ak'ın değerlendirmesi. » Sayfa 4'te.

SİNA AKYOL

"İTİRAZ VE TEŞEKKÜR", şairin artık bir karakter halini almış şiirinin önemli bir yansıması. Duygu Kan-kaytsın, Akyol'a yeni kitabını konuştu. » Sayfa 6'da.

Soğukkanlı ve karanlık

"Yağmur Dinecek Kimse Bilmeyecek", karanlık ve soğukkanlı atmosferiyle oldukça farklı bir roman; polisliyenin sınırlarını zorlayan, ona yeni ufuklar açan...

SEVAL ŞAHİN

sevah@gmail.com

Yağmur Dinecek Kimse Bilmeyecek, Harun Candan'ın ikinci kitabı ve kitabın ilk ve son cümlesi aynı: "Bir hikâye daha bitti diye düşündüm."

Nitekim kitabın başlangıcındaki bekleme sahnesi ile sondaki bekleme sahnesi de birbirine benziyor. Hatta ilk sahnede karşılaşılan karakterlerden biri olan tacire bu son sahnede de rastlanıyor.

Kitabın dikkat çeken ilk unsuru karanlık atmosferi. Bir banka müfettişinin teftiş için gittiği adadaki üç gününü anlatan roman, bu banka müfettişinin adadan ayrılmasına ramak kala başına gelen bir olay ve sonrasında adadan ayrılmasıyla sonlanıyor.

Karısı ile yeni evlenmiş ancak evliliğin ona çok da uygun olmadığını anlayan bir banka müfettişi yağmurlu bir günde kendisini bir adaya doğru yol alırken bulur. Gemide karşılaştığı Cihan isimli tacir ve adını bilmediği, kendisinden sigarasını yakmak için çıkmak isteyen güzel kadının etkisi altında indiği adada, kapkaranlık bir ortamla karşılaşır. Aslında ortamın karanlık olması tam da baştan sona kadar romana hâkim olan atmosferle paralel çünkü roman boyunca her şey karanlıkta başlar, tüm adada elektrikler kesildiğinden her taraf karanlıkta kalmıştır ve roman da karanlıkla sonuçlanır. Diğer taraftan bu karanlık sadece romanın atmosferini etkilemez aynı zamanda romanda bir metafor olarak da ortaya çıkar.

Romanda müfettişin tacirle konuşması ve sonrasında gemide fark edip etkilendiği kadını bankada görüp onunla birlikte vakit geçirmeye başlamasıyla bu ilişki üzerine yavaş yavaş dikkatimiz çekilirken birden hiç beklemediğimiz bir başka olayla karşılaşırız. Gerçi bu olayın hazırlayıcıları olarak arada sırada müfettişi takip eden silüet, gemide karşılaştığı ve sonradan bankada tanıştığı Aslı'nın sık sık arabadan, oturdukları restoran ya da evden dışarı bakmasıyla okur olarak bir başka olayla karşılaşacağı-

mıza dair izlenimler ediniriz. İşte tam bu sırada müfettişi takip eden Theo belirir. Yarı-mecrup Theo'nun ortaya çıkışı, yazarın bizi bu kitabın asıl meselesini gündeme getirecek duruma da hazırlığın son noktası olur. Bu noktadan sonra, romanın yavaş ilerleyen temposu hızlanır ve asıl olay ile karşı karşıya kalırız.

ASIL OLAY...

Peki, asıl olay nedir?

Asıl olay, müfettişimizin Aslı ile onun evinde kaldığı gecenin bir vakti uyandığında bir cesetle karşılaşması. Üstelik Aslı da elinde bir silahla durmakta ve katil olduğunu söylemektedir. Sonrasında mecburi bir işbirliğine girerler.

Fakat bir başka olay daha var. Adadaki kiliseden kaybolan, çok yüksek fiyatlara satılması kuvvetle muhtemel tarihî bir İncil çalmıştır. Bu iki olay birbiriyle bağlantılı mıdır, eğer öyle ise bunların arasında nasıl bir bağlantı vardır? İşte romanda her şeyin karanlık bir atmosferde geçmesiyle bu olaylar arasındaki bağlantı(sızlık)lar arasında da bir paralellik sağlanmış.

Müfettişin kafasında aslında hiçbir şey tam olarak yerli yerine oturmuyor. Biraz önce de belirttiğim gibi her şey, Aslı'nın elinde bir silahla bulunmasına kadar yavaş yavaş akarken birden hızlanıyor; sonrasında ise Aslı bambaşka birine dönüşüyor. Sadece Aslı

Harun Candan, karakterleri betimlemelerden kaçınarak eylemler ve fazla konuşmayan fakat derin düşüncelere dalmaya meyyal kişiler olarak göstermiş.

değil ondan etkilenen, hatta geleceğe dair hayaller kuran müfettiş de bu cinayet anından sonra başka biri oluveriyor. Aslı'nın tehditkâr konuşmaları, müfettişin ondan kurtulma çabaları da aniden gerçekleşiyor. Yavaş yavaş ilerleyen romantizm dolu anlar, cinayetle, birbirinden kurtulma hikâyesine dönüşüyor.

FARKLI BİR AKSIYON

Yağmur Dinecek Kimse Bilmeyecek, yoğun bir atmosfere sahip. Atmosferi yoğun romanlarda kişilere dair ayrıntılar, betimlemelerden çok eylemlerle verilir. Nitekim, Harun Candan'ın yeni romanında da durum böyle. Yazar, karakterleri mümkün olduğunca betimlemelerden kaçınarak eylemler ve tabii çok da fazla konuşmayan fakat derin düşüncelere dalmaya meyyal kişiler olarak göstermiş. Böylece onların sigara içişlerinden, sandalyede oturma biçimlerine, kadeh tutuşlarına kadar ayrıntılarıyla atmosferin yavaşlığına katkıda bulunmuş. Öyle ki bu "eylemliliklere" rağmen Aslı'nın işlediği cinayette sadece seyirci konumunda kalmamız, yani bir eylemi halihazırda değil de ertesinde; işlendikten, eylem bittikten sonra görmemiz, romandaki atmosferde

bir duraklama anının da başlangıcına işaret ediyor. Çünkü yazar bu duraklamadan sonra, olayları yine karanlıkta bırakıyor ama o zamana kadar eylemlilikleriyle verilen karakterlerin seslerini, diyaloglarını öne çıkarıyor: Silah patlıyor ve aksiyon başlıyor.

Ancak bildiğimiz anlamda bir aksiyon başlangıcı değil bu. Karanlık yine hükmünü sürerken karanlıkta patlayan silahla derinleşen başka bir karanlık bizi karşılıyor. Karanlığın derinleşmesi karakterlerin özellikle de başkarakterimiz müfettişin eylemliliği ve eylemsizliğiyle de paralel bir durum sergiliyor. Romanın başından itibaren kendisi dâhil, adaya doğru yol alırken karısıyla gerçekte neden ayrılmak istediğini bilmeyen bu karakter, sadece bunu değil aslında hiçbir şeyi tam olarak kavrayamıyor. Aslı'nın elindeki silah, kilisedeki papazın anlattıkları, kaldığı oteli sahibi hakkında söylenenler, gemide karşılaştığı tacir... Hepsi hakkında öyle ya da böyle bir fikri var ama tam olarak kavrayabildiği bir şey yok. Kavramak için bir çaba harcadığı da söylenemez. Zaman zaman zihninden kavramaya yönelik düşünceler geçse de bunlar üzerinde çok fazla odaklanmıyor.

Cinayette bile ilk düşündüğü ve eylemleri, durundan kurtulmak üzerine; cinayet sebebi ve nasıl gerçekleştiği hakkında çok kafa yormuyor. Zihni ve bedeni çabuk yoruluyor, bazı ayrıntıları kolaylıkla yakalıyor ancak onları birleştirmekle çok fazla uğraşmıyor.

POLİSYEYE YENİ UFUKLAR

Yani baştan beri kendi düşünceleriyle, istekleriyle; kısacası daha çok kendisiyle meşgul olan banka müfettişi; işlenen bir cinayetin ardından adayı terk ederken her şeyi rahatlıkla geride bırakmaya hazır.

Olaylar karşısında giderek daha tepkisiz ya da soğukkanlı bir hale bürünen bir toplum olmamız da bunda etkili olsa gerek.

Kitap boyunca karanlık ile birlikte ilerleyen soğukkanlılık, karakterlerin eylemliliğine dikkat çekmede özellikle etkileyici oluyor. Cinayet gerçekleşikten sonra sözlerin öne çıkmasıyla eylemliliğin geri çekilmesi de bu yüzden. Var olan atmosferin soğukkanlılığını özellikle vurgulamak. Zaten kahramanımız da bir şeyleri çözmeyi hiç vaat etmiyor okuruna.

Tek istediği arkasına bakmadan kaçıp gitmek...

Kendini kurtarmak.

Yağmur Dinecek Kimse Bilmeyecek, karanlık ve soğukkanlı atmosferiyle oldukça farklı bir roman; polisliyenin sınırlarını zorlayan, ona yeni ufuklar açan... ■

Yağmur Dinecek Kimse Bilmeyecek / Harun Candan / İletişim Yayınları / 186 s.

